

SORBONSKA DEKLARACIJA

Zajednička deklaracija o harmonizaciji strukture evropskog sistema visokoškolskog obrazovanja

Sorbona, 25.maj/svibanj 1998.

Evropski proces je nedavno napravio izuzetno važne korake naprijed. Koliko god su važni, ne bismo zbog njih trebalo da zaboravimo da Evropa nije samo euro, banke i ekonomija: to mora biti i Evropa znanja. Mi moramo jačati i graditi na intelektualnim, kulturnim, društvenim i tehničkim dimenzijama našeg kontinenta. Njih su uveliko oblikovali njeni univerziteti, koji i dalje igraju glavnu ulogu u njihovom razvoju.

Univerziteti su rođeni u Evropi prije oko tri četvrtine milenija. Naše se četiri zemlje hvale nekim od najstarijih univerziteta, koji otprilike sada proslavljaju značajne godišnjice, kao što to danas čini Univerzitet u Parizu. U ona vremena, studenti i profesori su se slobodno kretali i brzo širili znanje po cijelom kontinentu. Danas, previše naših studenata još uvijek diplomira, a da nisu imali blagodet studiranja izvjestan period izvan nacionalnih /državnih/ granica.

Mi idemo ka vremenu značajne promjene u obrazovanju i radnim uvjetima, ka diversifikaciji studijskih kurseva profesionalnih karijera, kada obrazovanje i obuka tokom cijelog života postaju jasna obaveza. Mi našim studentima dugujemo, a naše društvo općenito, sistem visokoškolskog obrazovanja u kojem će im biti date najbolje prilike da traže i nađu vlastito područje izvrsnosti.

Otvoreno evropsko područje za visokoškolsko učenje nosi obilje pozitivnih perspektiva, naravno uz poštivanje naših različitosti, ali s druge strane zahtijeva stalne napore na otklanjanju barijera i razvijanju okvira za nastavni proces, koji bi pojačao mobilnost i sve tješnju saradnju.

Međunarodno priznavanje i atraktivni potencijal naših sistema direktno su povezani sa svojim izvanjskim i unutarnjim razumijevanjem. Izgleda da je na pomolu sistem u kojem bi dva glavna ciklusa, dodiplomski i postdiplomski, trebal da budu priznata za međunarodno upoređivanje i ekvivalenciju.

Mnogo od originalnosti i fleksibilnosti u ovom sistemu će se postići primjenom kredita (kao što je ECTS plan) i semestara. Ovo će omogućiti valorizaciju tih stečenih kredita za one koji odaberu početno obrazovanje ili nastavak na različitim evropskim univerzitetima i koji žele da mogu steći akademsku diplomu u pogodno vrijeme tokom života. Zaista, trebalo bi da studenti mogu ući u akademski svijet u bilo kojem trenutku svog profesionalnog života i iz različitih sredina.

Studenti na dodiplomskom stupnju bi trebalo da imaju pristup raznovrsnim programima, uključujući prilike za multidisciplinarnu studiju, razvoj znanja jezika i sposobnosti za korištenje informacijskih tehnologija.

I postdiplomskom ciklusu postojao bi izbor između kraćih magistarskih stupnjeva i dužih doktorskih stupnjeva, s mogućnostima prelaska s jednog na drugi. Na oba postdiplomska stupnja, stavljao bi se odgovarajući naglasak na naučnoistraživački i autonomni rad.

I na dodiplomskom i postdiplomskom stupnju studente bi se podsticalo da provedu bar jedan semestar na univerzitetima izvan vlastite zemlje. Istovremeno, trebalo bi da više nastavnog i naučnoistraživačkog osoblja radi u evropskim zemljama, osim u vlastitim. Trebalo bi u cijelosti iskoristiti podršku Evropske unije mobilnosti studenata i nastavnika koja brzo raste.

Većina zemalja, ne samo u Evropi, postala je potpuno svjesna potrebe da potiče takav razvoj. Konferencije evropskih rektora, predsjednici univerziteta i grupa eksperata i profesora u našim zemljama angažirani su u široko rasprostranjenom razmišljanju u ovom smjeru.

Konvencija, kojom se priznaju kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja u akademskoj oblasti u Evropi, dogovorena je prošle godine u Lisabonu. Konvencija je postavila nekoliko osnovnih uvjeta i priznala da bi se pojedine zemlje mogle angažirati u čak konstruktivnijem programu. Držeći se tih zaključaka, može se graditi na njima i ići dalje. Već postoji mnogo zajedničkog osnova za uzajamno priznavanje stupnjeva/diploma visokoškolskog obrazovanja u profesionalne svrhe kroz odgovarajuće direktive Evropske unije.

Naše vlade, međutim, i dalje treba da igraju značajnu ulogu u tom cilju ohrabrivanjem načina na koje se stečeno znanje može potvrditi i odgovarajući stupnjevi bolje priznavati. Mi očekujemo da ovo potakne dalje međuuniverzitetske sporazume. Progresivna harmonizacija ukupnog okvira naših akademskih stupnjeva/diploma i ciklusa može se postići jačanjem već postojećeg iskustva, zajedničkim diplomama, eksperimentalnim inicijativama i dijalogom sa svima zainteresiranim.

Mi se ovim obavezujemo na podsticanje zajedničkog referentnog okvira, čiji je cilj poboljšanje izvanjskog priznavanja i olakšavanja mobilnosti studenata, kao i mogućnosti zapošljavanja. Godišnjica Pariškog univerziteta, danas ovdje na Sorboni, pruža nam svečanu priliku da se angažiramo u nastojanju za stvaranje evropskog područja visokoškolskog obrazovanja, gdje nacionalni identiteti i zajednički interesi mogu uzajamno djelovati i jačati jedni druge za dobrobit Evrope, njenih studenata, i općenitije njenih građana. Pozivamo ostale države članice Unije i druge evropske zemlje da nam se pridruže u ovom cilju i sve evropske univerzitete da konsolidiraju evropsku poziciju u svijetu kroz obrazovanje za svoje građane putem stalnog poboljšanja i ažuriranja.

Claude Allègre

Ministar nacionalnog obrazovanja, naučnoistraživačkog rada i tehnologije
(Francuska)

Luigi Berlinguer

Ministar javnog obrazovanja, univerziteta i naučnoistraživačkog rada
(Italija)

Tessa Blackstone

Ministar visokoškolskog obrazovanja
(Velika Britanija)

Jürgen Ruetters

Ministar obrazovanja, nauke, naučnoistraživačkog rada i tehnologije
(Njemačka)